

نسخه چاپی/خبرآنلاین

تاریخ: چهارشنبه 19 تیر 1392 - 16:24:33 کد مطلب: 302929

سرویس خبری: سیاست < دیپلماسی

گزینه های هسته ای پیش روی ایران و غرب

سید حسین موسویان

سید حسین موسویان، عضو تیم مذاکره کننده هسته ای روحانی در مقاله ای که در الشرق الاوسط نوشت به بررسی گزینه های هسته ای پیش روی ایران و غرب پرداخت.

به گزارش خبرآنلاین، «این 5 پیشنهاد را ابتدا موسویان در 25 آوریل 2013 و در اجلاس NPT Probcom سازمان ملل در ژنو و در حضور 200 دیپلمات و کارشناس بر جسته جهانی مطرح کرد. وی سپس در کنفرانس Global Zero که در دانشگاه UC کالیفرنیا و با حضور 300 استاد و کارشناس برگزار شد، ارائه نمود. وی همچنین 2 ماه پیش از انتخابات ریاست جمهوری ایران این مقاله را به نشریه Cairo Review ارائه نموده بود و لذا ربطی به انتخابات اخیر و نتیجه آن ندارد.»

پنجره های باز شده برای یافتن راهی دیپلماتیک در موضوع هسته ای ایران، اتفاقا در دوره دوم ریاست جمهوری باراک اوباما بسیار فراخ تر است. اوباما در سخنرانی سالانه اش در سال ۲۰۱۳ از رهبران ایران خواسته بود بپذیرند که "اکنون زمان حل و فصل این موضوع از طریق دیپلماتیک است."

انتخاب حسن روحانی، مذاکره کننده ارشد هسته ای سابق، به عنوان رئیس جمهور در ماه گذشته میلادی چشم اندازی را برای رویکردی تازه به مذاکرات پیش رو قرار می دهد. در همین حال این خطر وجود دارد که اگر سیاست کنونی فشار از سوی آمریکا و غرب همچنان تداوم یابد، ما رفته رفته به سوی رویارویی نظامی پیش می رویم. ایران به عنوان کشوری مستقل و امضاکننده پیمان منع تکثیر هسته ای، حق غنی سازی اورانیوم را دارد. و من معتقدم که اگر واشنگتن حق غنی سازی ایران را به رسمیت بشناسد، می توان به سرعت به توافق هسته ای دست یافت. بدون این شناسایی، هیچ توافق پایداری ممکن نیست.

محور معمای هسته ای ایران، حقوق مشروع ایران برای غنی سازی در چهارچوب معاهده ان پی تی است و نه ساخت بمب اتمی. ایران تمامی کنوانسیون های منع سلاح های کشتار جمعی را امضا کرده است، از جمله کنوانسیون سلاح های شیمیایی که در سال ۱۹۹۷ میلادی به آن پیوست و همینطور کنوانسیون سلاح های میکروبی در سال ۱۹۹۶ و پیمان منع تکثیر سلاح های هسته ای در سال ۱۹۷۰. این کنوانسیون ها حقوق و نیز تکالیفی را برای کشورهای امضاکننده به همراه می آورند. در همین حال غرب، در مغایرت با قوانین بین المللی، سیاست تقابل را در پیش گرفته؛ به طوری که بر ایران فشار آورده می شود به تعهداتش عمل کند، در حالی که این کشور از حقوق مشروعش در چهارچوب معاهده ان پی تی منع می شود.

تا کنون غرب از پیمان منع تکثیر هسته ای، ان پی تی، به عنوان ابزاری برای فشار بر ایران و وارد کردن اتهامات بی اساس به تهران درباره تلاش برای دستیابی به سلاح های هسته ای استفاده کرده است. این تاکتیک ها در واقع وسیله ای است برای توجیه تحریمها و فشارها که در نهایت میتواند به اقدام نظامی ختم شود. پیمان منع تکثیر هسته ای عملا سکویی برای نفی حقوق مشروع ایران و ایجاد اجماع در جامعه بین الملل برای تصویب و اعمال شدیدترین تحریم های چندجانبه و یکجانبه علیه ایران شده است. در نتیجه هر چه می گذرد ایران بتدریج اعتمادش را به کنوانسیون های بین المللی که حقوقش را نادیده می گیرند اما انتظار پایبندی کامل به تعهدات را از این کشور دارند، از دست می دهد. این مسأله منجر شده است بعضی سیاستمداران در ایران پیمان منع تکثیر هسته ای را تهدید امنیت ملی فرض کنند که جنگ طلبان در آمریکا از آن به عنوان ابزاری برای پیش بردن تدابیر به منظور دستیابی به هدف نهایی اشان بهره می گیرند، هدفی که چیزی نیست جز تغییر رژیم در ایران.

نخستین اولویت رییس جمهور منتخب، دکتر روحانی، مدیریت بحران اقتصادی خواهد بود. چالش هسته ای به اعمال تحریم های بی سابقه یکجانبه و چندجانبه ای علیه ایران انجامیده است و این یکی از علت های اساسی دشواری های اقتصادی کنونی است. دولت جدید برای برخورد با قضیه هسته ای و در پی آن کاهش اثرات تحریم ها بر این کشور چند گزینه پیش رو دارد. گزینه های مختلفی وجود دارد. گزینه مناسب برای ایران یافتن راه حلی صلح آمیز است. تحمل رگبار تحریم ها و دیگر تدابیر تنبیهی واقع بینانه نیست و در عین حال، صرف نظر از اینکه چه کسی در این کشور حکومت می کند، ایران هرگز نمی تواند از حقوق هسته ای اش بگذرد. در نبود راه حل آبرومندانه واقع بینانه و در صورت ادامه روند تحریم و فشار، خروج از ان پی تی به گزینه ای جذاب برای تهران تبدیل خواهد شد. ایران می تواند فتوای مذهبی رهبر انقلاب در ممنوعیت بمب هسته ای و تمامی سلاح های کشتار جمعی را جایگزین کنوانسیون های بین المللی کند. این اقدام می تواند به جامعه بین الملل تضمین دهد که ایران در پی سلاح های کشتار جمعی نیست و ایران را از شر ابزارهایی که غرب از آن برای اعمال تحریم های بیشتر علیه تهران بهره برداری کرده است، نجات دهد. تحریم های آمریکا و غرب علیه ایران از تدابیر اعمال شده علیه کره شمالی هم پیشی گرفته است، کشوری که از ان پی تی خارج شده، سلاح های هسته ای ساخته، سه بار (موشک های هسته ای) اش را آزمایش کرده و تهدید کرده است از سلاح هایش علیه آمریکا استفاده کند. از سوی دیگر در همین شرایط، آمریکا و دیگر کشورهای غربی همکاری هسته ای نزدیکی را با کشورهای هسته ای مانند هند، پاکستان و اسرائیل که عضو ان پی تی هم نیستند برقرار کرده اند. تعجبی ندارد که ایرانیان از چنین رفتار دوگانه بین المللی خشمگین باشند، دورویی که بر اساس آن به ناقضان ان پی تی یا آنهایی که به آن نپیوسته اند، با ایجاد اتحادهای راهبردی پاداش هم داده می شود. ایران در واقع به خاطر پایبند ماندن به ان پی تی و نداشتن سلاح های هسته ای بهای سنگین تری پرداخته است. از هنگام انقلاب اسلامی سال ۱۹۷۹، پیمان ان پی تی برای ایران بیشتر زیان داشته است تا سود. بطوریکه، ان پی تی عملا به تهدید امنیت ملی (برای ایران) تبدیل شده است زیرا که غرب از آن به عنوان ابزاری برای کشاندن ایران به شورای امنیت سازمان ملل استفاده و گسترده ترین تحریم های را اعمال کرده است.

آیت الله خامنه ای رهبر ایران فتوا داده است که باورها و عقاید مذهبی ما این نوع سلاح های کشتار جمعی را ابزارهای کشتار جمعی می دانند و بنابراین آنها ممنوع و از نظر شرعی حرام هستند. وی اعلام کرده است: "جمهوری اسلامی ایران بهره گیری از سلاح های هسته ای، شیمیایی و مانند آنرا گناهی بزرگ و نابخشودنی می داند."

بنابراین ایران می تواند برای منع تکثیر هسته ای، بر اساس ارزش ها و اصول اسلامی مبنای جدیدی را ایجاد کند، مبنایی که خود را در فتوای رهبری ایران نشان می دهد و نه در ان پی تی یا دیگر کنوانسیون های منع سلاح های کشتار جمعی. بدین شکل اعتبار این کار به اسلام می رسد. بر اساس این فتوا، ایران به عنوان اقدامی از روی حسن نیت، اجازه دسترسی آزاد را به بازرسان می دهد و مقاصد صلح آمیزش را اعلام می کند. این کار این اطمینان را ایجاد می کند که ایران دیگر به غرب اجازه نمی دهد از ان پی تی و دیگر کنوانسیون های منع سلاح های کشتار جمعی به عنوان ابزاری برای فشار بر ایران و ایجاد خسارات اقتصادی، اجتماعی و سیاسی بهره گیرد.

یادآوری می شود سید حسین موسویان سفیر سابق ایران در آلمان و سخنگوی سابق تیم مذاکره کننده هسته ای ایران با اتحادیه اروپایی و آژانس بین المللی انرژی هسته ای است. او چند کتاب نوشته است از جمله "روابط ایران و اروپا: چالش ها و فرصت ها" و نیز اخیرا کتاب دیگری با عنوان "بحران هسته ای ایران: خاطرات". موسویان هم اکنون به عنوان پژوهشگر در قالب برنامه علم و امنیت جهانی در مدرسه امور بین الملل و عمومی "وودرو ویلسون" در دانشگاه "پرینستون" فعالیت می کنیم.

2727/

<http://www.khabaronline.ir/detail/302929>

لینک مطلب: